Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאט ערשיינט
דריימאל יאהרענטלך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדן — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולדן — קר. ע. וו.
פיערטעלייהריג 2 גולדן 50 קר. ע. וו.
פירס איינלאנד
גאנציעהריג 1 גולדן — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיערטעלייהריג 2 גולדן 75 קר. ע. וו.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מא
יעדען טאג
פ ר ע נ נ מ ע ר י ר ן
אונד דער פרענומעראציאנס-פ ר ל מיט דעם עסטאנגע דעם
ערשיין פלאטשע.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פ ע ס ט
וואיטצענער בולווער נומ׳ 29
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-געלדער צו זענדען בעליעבט.

Nr. 58, פינפצעהנטער יאהרגאנג. פעסט, פרייטאג יא איר התרמ״ג. Pest, den 18 Mai 1883.

דיא קאיזער-קראָנונג אין מאָסקוי.

״א מאן איים מאָסקוי טעלעגראפירט, ווערדען דיא גראסארטיגען פארבעריטונגען אונד אויך אללע מאגליכען פארזיכטס-מאסרעגעלן פיר דיא קאיזער-קראנונג, וועלכע אזאנטאג, אם 27-טען דיעזעס, שטאטטפינדען וויירד, געטראפען, ווערדען מאג דיא איינגאנגען-צייטונג גיב דארד געסטע, דיא צאהל דערזעלבען איזט שאן עטוצט בעדייטענד גראסער, אלס מאן זיא פריהער בעראכטעט. מאן גלייבט, דאס אים פירכט פאר דען גיהילסטען גיר וועגיג איינלעגדער צור קאיזער-קראנונג קאממען ווערדען; אבער דיא הערען שיינען מעהר גיטגעד-דיג אלס פירכט צו דאכען. דיא זיכט, אלס גזאגד-טער איינער רעגירונג אדער איינער אנדערען פאר-פערשיאפט ביא דער קאיזער-קראנונג אנוועזענד צו זיין, איזט אלזא גראסער, אלס דיא פירכט פאר דען גיהילסטשען באמבען. אונד וועלכע סעראטארען דאכען דיא אנראממענדען פערמען פאן דער וואהרבעגדען רוסישען פאליציא צו ערדולדען; מאן קאנן דא נכט גענוג, פאסט אונד שריפטען פאר-וויזיג, דענן דיא פאליציא וויטטערט אין יעדעם פרעמדען איינען גיהילסטען. זא וואהרד דער פע-רטעטער דעם שפאנישען קאנונס, וועלכער פאריגען אמסטאג אין מאסרי איינגעטראפפען, וועגען וועגס זאנדערבארען איזטזעהענס ביינאהע אלס גיהילסט פערדאפטעט. עס קאסטעט אידם פיעלע מיהע, ביז ער זיך לעגיטימירן קאנגטע.

איינע געסטערן פרוה דער איינגעטראפפענע פעטערסבורגער דעפעשע מעלדעט: אנלעסלך דער קראנונג וויירד אין קאיזערליכעס מאניפעסט (קונד-מאכונג) ערשיינען, אין וועלכעם דער וואונש דעס קאיזערס, זיך מיט דער רעיאליציאנגען פארטיא צו פערזאהנען, גענטאלטען זיין וויירד. דיא רוסישע רעגירונג, וועלכע ביז יעטצט מיט אללד אידרער מאכט אונד געוואלט געגען דיא גיהילסטען, גיכטס איסרכטען קאנגטע, וויל עס נון מיט נעטץ פער-זוכען אונד איינע פערזאהנונג מיט דען גיהילסטען הערבייפירען.

אב דיא פערזאהנונג דער גיהילסטען מיט דעם רוסישען קאיזער מאגליך איזט? — וויר גלייבען, נין! דענן דיא עקסטרעמען איינעס קאיזערס אן אונד פיר זיך שאן ביא דען גיהילסטען, וועלכע אללע בעשטעהענדען רעגירונגס-פארמען איינשטאמען וואללען, אין פערבעגען. דער רוסישע קאיזער קאנגטע זיך מיט דען גיהילסטען גיר דאנן איזטאר-גען, וענן ער איהנען דאס באמבען-שלייטערן ער-שפארט, זיך זעלבער ערשיעסט אונד אין זיינעס עטסטאמענטע בעפעהלט, דאס פאן נון אן אין רוס-לאנד גיר דיא גיהילסטען דיא וויירטשאפט צו פיר-דען דאכען. אין איסגלייך צווישען דען גיהילסטען אונד דער רוסיש-קאיזערליכען רעגירונג איזט גיע-מאלס מאגליך.

דער פארגיג קאיזער פאן רוסלאנד, אלעק-סאנדער II, האט ביא דיינער קראנונג עבענפאללס אין מאניפעסט פערעפענטליכט, אין וועלכעם ער זיינעס פאלקס אים אללגעמיינען אונד אויך דען וועדען מעהר פריהיט פערשפראכען. אין דער טהאט וואר אויך קאיזער אלעקסאנדער II אין זיינען ערסטען רע-גירונגס-יאהרען אין פאלקס-פריהליכער קאיזער; ער געוועהרטע דען בויגען אונד דען וועדען פעלע עיליכטערונגען. אב נון אויך אין דיעזעס קראנונגס-מאניפעסט דעם נייען רוסישען קאיזערס וועגענס פערשפרעכונגען אבער פערבעסערונגען דער לאגע דער הארבעדרוקטען רוסישען וועגס-ראהלטען זוגר — דאפאן וואהרד בז עטצט נאך נכטס בעריכטעט, וואהרלך; ביא זייער קראנונג קאנגטע דער רוסישע קאיזער זיין רעגירונגס-ווערק עבען דאמיט קראנען, וענן ער דער מיללאן זי-ער ״רוסישען אינטעלליגענצען״ וועגגעטעגס איינע עיליכטערונגען געזעטצען וויירדע.

שאן זיט איינעס אהרע וואהרד פאן דער רוסישען רעגירונג איינע זאגענאנגטע ״דענ-קמס-מיסאיאן״ איינגעזעטצט, אים אבער דיא אנגעלעגען-הייטען דער רוסישען ״ען צו בעראטהען, אונד אי״-גען פראן צור פערבעסערונג דער פערהעלטנישסע צווישען ״ען אונד נכטס-״ען פאריצשלאגען. דעזע ״דענ-קמס״מיסאיאן״ האט אבער ״לידער בז עטצט נכטס געטהאן, אונד דיא פערהעלטנישסע דער ״ען אין רוסלאנד זיגד נאך איממער זא ארג, וויא צוזאר.

״א מאן דעם נייען ״ייגער טאגבלאטט״ אים מאסקי טעלעגראפירט, וויירד דיא קאיזער-קראנונג דאך קיים אהנע עדען צווישענפאלל, אהנע איינע גיהילסטשען באמבעג-קראך אבריפען. טראטץ דער אויסגאהרענטליכען פאריזכטסמאסרעגעלן ״יטענס דער פאליציא אונד טראפען דער שטרענגס-טען בעוואכונג, זיגד דאך דיא מיסטען גיהילסטשען פריהער אין דערען ערקלעגונג אין מאסקי, דער פלאן דער גיהילסטען געהט דאהין, דיא קראנונגס-קירכע וועהרענד דעס קראנונגס-אקטעס אין דיא לופט צו שפרענגען, מאן האט בעריכט דיא אומע-גענד דער קירכע אונד איך דיא אינטעראדיעשען ״יהלבכטען ״ערזעלבען אינטעריזכט, אב דיא קיינע מיט פריהער אינגעפיללטען דאהלונגען צו פרענגען זיגד. מאן האט אבער גיר צייטע אונטער-אריעשע דרעהטע געפינדען, וואס ערגענפאללס זעהר פערדעכטיג איזט. איך איזט אין איינעס הייזע אינייטס דער קראנונגס-קירכע אין ציאממענגע-לעגטער לופטבאללאן איינגעפינדען וואהרען, אהנע דאס מאן וויסטע, וויר דען לופטבאללאן הינגע-בראכט אונד ״יעס ער גערהאט. מאן פערמוטהעט, דאס דייעזער באללאן אייגער גיהילסטשען באנדע גערהאט, וועלכע ״ערהינדערט דעס קראנונגס-צוגעס מיט דייעזעס לופטבאללאן אין דיא הארע שטייגען אונד פאן דארט אויס אויף דאס רוסישע קאיזער-פאאר איינע באמבען הערבאשלייטערן וואללטע.

אים אללד דעם ערזעהען וויר, דאס מאן דעם 27-טען, דעם קראנונגס-טאג, מיט גראסטער שפאנ-נונג ענטגעגענזעהט. וויירד דא דיא קראנונג אהנע ערגע שטאהנונג אבלייפען, וויירד דער רוסישע קאיזער אנלעסלך דער קראנונג זיינעס אפלטע דורך גע-ווערונג פאן פריההטשען איינע איבערראשונג בעג-טען? — דאס ווערדען וויר זעהען!

פערשיעדענע נייאנקייטען.

* (אין אנגעלעגענהייט דער ערמאהדונג מאיאלאטהס) בעפאנד זיך בזיהער דער אונטערזוכונגס-ריכטער אין גראס-סער פערלעגענהייט. דיא פערהאפטעטען לייגנעטען דארטמעגליך יעדע טהיילנאהמע אן דייעזעס מאהדע; זיא שטעללטען זאגאר יעדע מטווסעסנשאפט אין אבערדע. זעלבסט שפאנגא בליעב פעסט אונד אונ-ערשיטערט אין זיינעס לייגנען, אונד עס וואללטע נכט געלונגען, פיר זיינע בעטהייליגונג אן דער ער-מאהדונג מאיאלאטהס איינגעד וועלכע שטבהעל-טונג בעייזיג איפיציעלדען. — וויא דיא געסטיגען בלעטטער נון מעלדען, איזט עס דעם אונטערזוכונגס-ריכטער געלונגען, איינען דער פערהאפטעטען, גא-ענטדעקטען זוגר — דאפאן וואהרד בז עטצט נאך נכטס בעריכטעט, וואהרלך; ביא זייער קראנונג קאנגטע דער רוסישע קאיזער זיין רעגירונגס-ווערק עבען דאמיט קראנען, וענן ער דער מיללאן זי-ער ״רוסישען אינטעלליגענצען״ וועגגעטעגס איינע עיליכטערונגען געזעטצען וויירדע.

שאן זיט איינעס אהרע וואהרד פאן דער רוסישען רעגירונג איינע זאגענאנגטע ״דענ-קמס-מיסאיאן״ איינגעזעטצט, אים אבער דיא אנגעלעגען-הייטען דער רוסישען ״ען צו בעראטהען, אונד אי״-גען פראן צור פערבעסערונג דער פערהעלטנישסע צווישען ״ען אונד נכטס-״ען פאריצשלאגען. דעזע ״דענ-קמס״מיסאיאן״ האט אבער ״לידער בז עטצט נכטס געטהאן, אונד דיא פערהעלטנישסע דער ״ען אין רוסלאנד זיגד נאך איממער זא ארג, וויא צוזאר.

״א מאן דעם נייען ״ייגער טאגבלאטט״ אים מאסקי טעלעגראפירט, וויירד דיא קאיזער-קראנונג דאך קיים אהנע עדען צווישענפאלל, אהנע איינע גיהילסטשען באמבעג-קראך אבריפען, טראטץ דער אויסגאהרענטליכען פאריזכטסמאסרעגעלן ״יטענס דער פאליציא אונד טראפען דער שטרענגס-טען בעוואכונג, זיגד דאך דיא מיסטען גיהילסטשען פריהער אין דערען ערקלעגונג אין מאסקי, דער פלאן דער גיהילסטען געהט דאהין, דיא קראנונגס-קירכע וועהרענד דעס קראנונגס-אקטעס אין דיא לופט צו שפרענגען, מאן האט בעריכט דיא אומע-גענד דער קירכע אונד איך דיא אינטעראדיעשען ״יהלבכטען ״ערזעלבען אינטעריזכט, אב דיא קיינע מיט פריהער אינגעפיללטען דאהלונגען צו פרענגען זיגד. מאן האט אבער גיר צייטע אונטער-אריעשע דרעהטע געפינדען, וואס ערגענפאללס זעהר פערדעכטיג איזט. איך איזט אין איינעס הייזע אינייטס דער קראנונגס-קירכע אין ציאממענגע-לעגטער לופטבאללאן איינגעפינדען וואהרען, אהנע דאס מאן וויסטע, וויר דען לופטבאללאן הינגע-בראכט אונד ״יעס ער גערהאט. מאן פערמוטהעט, דאס דייעזער באללאן אייגער גיהילסטשען באנדע גערהאט, וועלכע ״ערהינדערט דעס קראנונגס-צוגעס מיט דייעזעס לופטבאללאן אין דיא הארע שטייגען אונד פאן דארט אויס אויף דאס רוסישע קאיזער-פאאר איינע באמבען הערבאשלייטערן וואללטע.

אים אללד דעם ערזעהען וויר, דאס מאן דעם 27-טען, דעם קראנונגס-טאג, מיט גראסטער שפאנ-נונג ענטגעגענזעהט. וויירד דא דיא קראנונג אהנע ערגע שטאהנונג אבלייפען, וויירד דער רוסישע קאיזער אנלעסלך דער קראנונג זיינעס אפלטע דורך גע-ווערונג פאן פריההטשען איינע איבערראשונג בעג-טען? — דאס ווערדען וויר זעהען!

פערשיעדענע נייאנקייטען.

* (אין אנגעלעגענהייט דער ערמאהדונג מאיאלאטהס) בעפאנד זיך בזיהער דער אונטערזוכונגס-ריכטער אין גראס-סער פערלעגענהייט. דיא פערהאפטעטען לייגנעטען דארטמעגליך יעדע טהיילנאהמע אן דייעזעס מאהדע; זיא שטעללטען זאגאר יעדע מטווסעסנשאפט אין אבערדע. זעלבסט שפאנגא בליעב פעסט אונד אונ-ערשיטערט אין זיינעס לייגנען, אונד עס וואללטע נכט געלונגען, פיר זיינע בעטהייליגונג אן דער ער-מאהדונג מאיאלאטהס איינגעד וועלכע שטבהעל-טונג בעייזיג איפיציעלדען. — וויא דיא געסטיגען בלעטטער נון מעלדען, איזט עס דעם אונטערזוכונגס-ריכטער געלונגען, איינען דער פערהאפטעטען, גא-מענס יאהאנן יאויר, מיגדעסטענס צו איינעם טהייל-וויזען געשטענדניסס צו פערלאססען. דייעזער געשטאנד געמעלד, דאס ער דאס מעסער, וועלכעס אים שלאפציממער מאיאלאטהס פארגעפונדען וואהרד פאן איינעם הייזע אייזען-הינדלער, הערדן טא-מעדל, געקויפט האבע אונד צוואר אים אויפ-טראגע — שפאנגא; אין דער טהאט האטטע הערר מאמעדלי שאן פריהער דער פאליציא אנגעצייגט, דאסס דאס אין רעדע שטעהענדע מעסער פאן עמאנדעם אין זייער האנדלונג אנגעקויפט וואהרד. אויך איבער דיא אייזענרעגע אונד שפאנגען, מיט דענען דער שטריק אם באלקאן דעס מאיאלאטהס-שפאלאסטעס בעפעסטיגט וואר, האט אויאר הערבי-געשטאפט. בעזעגלך דעס שטריקעס וועלבסט לייגען בעריכט בעזייג פאר, דאס שפאנגא וועלבסט דייעזען אן דיא שטעטע דעס מאהדעס געבראכט האבע, דייעזע בעזייג זוגר זא קלאר, דאס נעמעהר אללעס לייגנען שפאנגא'س אידם נכטס הערפען קאנגע. — זא וויס דיא מעלדונג דער בלעטטער איבער דען שטאנד דער אונטערזוכונג אין דייעזער מאהד-אנגעלעגענהייט, עס איזט מאגליך, דאסס דאס גערכט אויך שאן מעהרערעס וויס; אללען מאן פערפפפענטליכט עבען נכט אללעס, דא דאדורך דער ״יטערע גאנג דער אונטערזוכונג געשטאהט ווערדען קאנגטע, איבערגעגעס איזט אויך דאס אין געוויסנס, וואס מאן ביזהער פאן דען געשטענד-נישסען דעס פערהאפטעטען ״אויאר ערפאהרען, טהאטזעכליך הערבייטשע דיא אנזיכט, דאס אללע בעמיהונגען אים דיא געפאנגענאהמע שפאנ-גאס פערגעבליך וואהרען, דא שפאנגא פיעלליכט אן דייעזעס מאהדע וויירקליך נכט טהיילגענאממען. מאן פערמוטהעט אלזא, דאס ווערענד דאס אונ-טערזוכונגס-גערכט זיך פאסט איסטליעסליך מיט דעס מיטהמאסליכען מאהדער שפאנגא בעשעפ-טיגט, דער ווירקליכע מאהדער זיך שאן אין אמע-ריקא אין פאללער זיכערהייט בעפינדען דערפטע. נון וויס מאן אבער וועגגעטעגס זא פיעל, דאס שפאנגא דענן דאך צו דען הייפס-טהיילנעהמערן אין דייעזעס מאהדע גערהאדע. ער וויירד נון זעהען, דאס אין פער-געעס לייגנען פיר איהן גטעלאז זייא, אונד זא דייפטע ער עגדלך דאך אין זא פאללשטענדיגעס געשטענדניס אבלעגען, דאס מאן אלסבאלד איך דיא נאמען אללער וועגר מטשולדיגען ערפאר-דען וויירד!

* (דאס עלענדדער הייס מגע בראכטען טשאנגיס.) וויירד האבען זי-גערייט בעריכטעט, דאס מעהרערע טויזענד זאגע-נאנגטע „טשאנגי-מאדארען“, דיא זיט יאהרהונ-דערטען אין פערשיעדענען ארטשאפטען דער מאל-דד אונד בוקאיינא וואהנטען, נאך אונגארן צוריק-געבראכט וואירדען. דער גראסערע טהייל דייעזער הייסגעבראכטען טשאנגיס וואורדע נאך דעס טא-דאנטאלער קאמיטאט געפיהרט. נון מעלדען דיא געסטיגען בלעטטער פאלגענדעס: אין דער עבען אבגעדאלטענען פערזאממלונג דעס טאראנטאלער קאמיטאטס פערלאס דער ״יצע-געשאפט פערלאס דער ״יצע-געשאפט טהיילנעהמער דער הייס-מגע-בראכטען טשאנגיס וואורדע נאך דעס טא-דאנטאלער קאמיטאט געפיהרט. נון מעלדען דיא געסטיגען בלעטטער פאלגענדעס: אין דער עבען אבגעדאלטענען פערזאממלונג דעס טאראנטאלער קאמיטאטס פערלאס דער ״יצע-געשאפט טהיילנעהמער דער הייס-מגע-בראכטען טשאנגיס וואורדע נאך דעס טא-דאנטאלער קאמיטאט געפיהרט. נון מעלדען דיא געסטיגען בלעטטער פאלגענדעס: אין דער עבען אבגעדאלטענען פערזאממלונג דעס טאראנטאלער קאמיטאטס פערלאס דער ״יצע-געשאפט טהיילנעהמער דער הייס-מגע-בראכטען טשאנגיס וואורדע נאך דעס טא-דאנטאלער קאמיטאט געפיהרט. נון מעלדען דיא

ניעדער. דיא פיער-ווערה ערשטען ערסט דריפיער-טעל-שטונדען נאך איסבריך דעם פיערטן איבער-דיעם ווער דאס לאשען דעם פיערס פאסט אונמאג-ליך, דא דיא סינאגאגע אין איבער ווערה ענגען נאס-סע זיך בעפינדעט, זא דאס דיא פיער-שפרינגען נ-יכט בין צור בראנד-שטעטע פאדרינגען מאנג-טען. איך דעם בארען דער סינאגאגע בעפאנד זיך אין לאנער פאן אפרעללאנ-ווארדען, אים ווערהדיג פאן 8000 גולדען, ווערלעם נאטירליך עטוואס גענגלך צו גרוגדע גינג. פאן דען אנגרענצענדען הייזערן בראנגטע נור דיא ווארהונג איינעם זעלל-בערס (איינעם ווינען?) נעדעיר. — זא ווייט דיא מעד-דונג אים „פעסטער לאגד", ווארים ליידער נ-יכט צו ערזעהען: „אב ווענגסטענס דיא „ספרי תורה" אונד דיא „כלי קודש" נערעטטעט ווארדען. אין ערעם פאללע איזט דיעזער נ'אסע שארען פיר דיא אר-טראדאקסע געמינדע אין מאשי אין זעהר עמפ-פינדליכער.

* (איין ווארנונג ערערערמאר-דע ט) דעם „פאלטשען פאלקס-בלאטטע" ווירד אים פיזאלאקא (ביזהאר לאמטאט) בעריכטעט: דער ווארנטע איין ווארנערד. נאמענס פעקעטע דעם פאסט אללע איינוואהנער דעם ארטעס געלד שולדיגען. ער האט פאן זיינען שולדגערן דיא עגט. ווענלך האבען ווארנער-צייטונגען אממער מיט הערע-לאזער נרוזאמקייט אינטרייבען לאסען, זא דאס מאנכע בעמיטטעלטע פאמילע הויר אידן אן דען בעטטעל-שטאב געבראכט ווארדע. עס ווארדע אים שאן אפטערס ווענען דיעזר ריקוויסטלאזען שטרענגע מיט מאד אונד טאדטשלאג געדראהט, דאך פע-קעטע קוממערטע זיך אים אלל דיעזע דראהונגען נ-יכט אונד בלייבע נאך ווייא פאר אין איינגעפלייש-טער ווארנערע, דער נור דאנאך שטרעבטע, דאס זיין געלד-זאך מאגלידסט פאלל ווערדע. אבער דיא דראהונגען ווארדען עגלליך צור טרייבונגען טראט. פאר איינגאנג טאגען פאנד מאן נעמליך אין פיזהער מארגנגשטונדע דען פעקעטע בעיאסטלאז איך דער שטראסע לייגען, אים מערדערען לאפפ-ווארדען בלוטיגע. ער לאנגטע נ-יכט אנגעבען, ווער אירן איבעראללען האבע. נאך צווישענגעס ענג-וועטליכען לידען שטארב פעקעטע, דאך האט מאן בין איך דיעזע שטונדע נאך קיינע אדונג. ווער זיין מארדער געווען, דא אדם יא אללע בע-ווארנער דעם ארטעס פיזהליך ווארען. דאס בע-ווארנס-נעריכט צו ווערה ליידע דיא אינטערזוכונג, דאך נאך איממער איינע אללען ערפאלג. (אים דיע-זען צוילען איזט נ-יכט צו ערזעהען, אב דער ווארנע-דער פעקעטע ווירד ווארנער נ-יכט. פיר אירן איזט דאס נ'יג ווארנער-גזעטצען עטוואס צו שפעט געראממען. — אין דער טראט מיט אונג-זיכטס דעם אומשטאנדעס, דאס ווארנערער הייפיג דורך דאס פאן אדנען צו נרוגדע נעריכטעטע פאלק ערמאר דע ט ווערדען, דאס נ'יג ווארנער-געזעטצען נ-יכט נור אלס שטיין דעם פאללעס געגען דען מיסבראוך דער ווארנערע, זאנדערן אויך אלס שטיין דער ווארנערע געגען דיא וואהה דעם פאל-קעס בעטראכטעט ווערדען.

* (ווייא איין ווידע מעהרערע אנטיגם עמיטען דורכגעלט) דיא הייטיגען בלעטטער מעלדען: דאס פעסטע קאפפעע-הויז „צור קראנע" אין דער ווארטצנער נאססע ווירד גזאהרליך פאן אנט-סעמטען בע-זוכט. געסטערן ערשטען דריא ווגנע הערדען אונד צייא דאמען אין דעם ערזעהנטען קאפפעע-הויזע. דיא דאנן בעטראפפטען האבען, דעם ערסטען ווירען, דעם זיא אויף דער נאססע בעגעגנען ווארדען. דען הוט פאם קאפפע צו שלאגען. — קיים האטטען זיא דאס קאפפעע-הויז ווידער פערלאסען, אלס זיא איינעם ווישען ווגנען מאנגע, נאמענס גוטמאן, אויף דער נאססע בעגעגנעטען. דער פיהרער דער קלייגען אנט-סעמטען, גזעזעללשאפט צאגערטע דענען אויך נ-יכט, אונד טרעעם הערען גוטמאן דען הוט מיט דאהער פיהט פאם קאפפע. הערר גוטמאן ערדאר, איין קרעפטיגער מאנן, ערפאסטע זיינען נענגער אם קראגען, שליידערטע אדען צו בארען אונד פערזעטצטע אדם מערדערע שטאסס. דא אללטע איין צווייטער אנט-סעמטע הערביא אונד יאללטע זיך אויף הערען גוטמאנן שטרייבען, דאך דיעזער ווערדעטע זיך שנעלל אם אונד שלוג זיינעם נענגער איינפאר דריא צערהע אים דעם מונדע. דא דאמען ווארען מוטטלעזווילל נעפלוכטעט, אבער אויך דיא דורכגעפיגלטען אנט-סעמטען מאכטען זיך נון אייליגרס אים דעם שטרייבע. דא שלעגעריא הייראטע אינגעפערד איינע האלבע שטונדע, אהע דאס אין דער נאססע אויך נור אין פאליצי-מאנן צו ערבליקען גזעזעהן ווערע.

נאכטראג.

אים בערלען ווירד פאם 15-טען דיעזעס טע-לעגראפירט: דער פראנאזיזע שטאאטס-מאנן ווארדענגטאן ווארדע נעסטערן פאן זיינער מאיעס-טעט דעם קאיזער ווילהעלם צו טיטע נעלאדען. דער נייזיג מאנארך אינטערזעלט זיך מיט דעם פראנ-צאזישען שטאאטס-מאנגע ווערה לעבראאפט אונד ערכנעטע דענזעלבען אויף אללע מאגליכע ווייזע אים. אויך ווישענס דעם פירסטען ביסמארק ווארדע ווארדענגטאן מיט אינגעזאהנטער הערצלידקייט אויפ-גענאממען. — יאם ווארדענגטאן אין בערלין מאכטע אויזע נאך איממער אין טיפעסטע דונקעל געהיללט. אללגעמאללס מיט ער אין ווערה שטייער אינגעלע-גענהייט אין בערלין, ערשיעגען זיין, דא גלייכצייטיג דיא מעלדונג אינלעיף, דאס אין פראנקריך ווערה אויפפאללל גערסטעט ווירד, ווארם אנגעזיכטס דער פרעזעלדען שטטמנג אין אוראאפא דאך ווארל אויפ-פאללענע ערשיינט. דיא מיליטער-מאכט פראנק-ריכס, דיא שאן ווענטע גראאטע אויזע אלס דיא דייטשלאנדס, ווירד נאך איממער פערמעהרט אונד אויך דאס קרייגס-באדיעט פיר 1881 דאס אינע בעריטיגונג שטטגעפונדען. עס איזט אללע אינפערקענגבאר, דאס פראנקריך גגגען אר-

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכט ווייצען	קווארטלשע פר. הקטאליטר	פער 100 קילאגראמם
נאדד-אונגארישער	75	.
„	76	
„	77	9,60 — 9,65
„	78	9,70 — 9,65
„	79	9,80 — 9,85
„	80	9,85 — 10,—
„	81	10,— — 10,05
פעסטער-באדען	75	.
„	76	
„	77	10,— — 10,05
„	78	10,10 — 10,20
„	79	10,25 — 10,35
„	80	10,40 — 10,45
„	81	10,50 — 10,55
טהייס	75	
„	76	
„	77	10,05 — 10,10
„	78	10,15 — 10,25
„	79	10,30 — 10,40
„	80	10,45 — 10,50
„	81	10,55 — 10,60
ווייסענווגער	76	
„	77	10,— — 10,05
„	78	10,10 — 10,20
„	79	10,25 — 10,35
„	80	10,40 — 10,45
„	81	10,50 — 10,55

פרוכט	קווארטלשע פר. הקטאליטר	פער 100 קילאגראמם
קארן	70 —	7,60 — 7,40
נרעטסע מאלץ	62	— —
„ פיזשבר	62	7,10 — 6,85
האפער	40	6,70 — 3,30
קוקורוץ מאנאפער	75	6,75 — 6,70
אדערע	73	6,60 — 6,65
הייוע		— — — —

		פער הערכטע	פער 100 קילאגראמם
בודאפעסטער	ווייצען		10,05
	„		—,—
	קוקורוץ		—,—
	נרעטסע		—,—
	האפער		6,63
	„		— —
	רעפס		— —

זאק-מעהל		קר.	פל.
דער זאק צו 100 קילאגראמם	נומער 0	19	80
	„ 1	19	30
	„ 2	18	70
	„ 3	18	10
	„ 4	17	40
	„ 5	15	60
	„ 6	14	60
	„ 7	13	60
	„ 8	12	50
	„ 8½	11	20
שפיריטוס: אלטע מעסטאדע פרוכטעפע		32	25
„ נייע „ קארטאפפעל		31	—

קורז-טאבעללע פאם 15. מאי.

געלד-קורזע	קר.	פל.
וולנער-אייא	—	100
רוקאנען	5	66
עסטערייך-אונגארישע 8 גולדען גאלד-		
שיין (20 פראנקע)	9	51
נאפאלעאנדאר	9	51
דייטשע רייכסבאנקנאטען	58	55
20 מארק-שטיקע	11	72
מאטיע-דוכאטן	1	18

לאזע.		
1854-ער 4-פערצענטיגע שטאאטס-לאזע	—	120
1860-ער „ נאמצע	—	135
רעטטע „ אלטע	—	188
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	170	50
רעטטע „ 50 „	170	50
רומע רומענשיגע	—	37
פיזקען-לאזע	—	26
קרעדיט-לאזע	170	—
קלאר-לאזע צו 40 גולדען	—	38
דאנאו-דאמפפשיף-פאהרט-לאזע	—	108
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	—	20
ווייזעקרעוץ-אנלעהען-אנלעהען	—	20
פאפרשיזע הער אונגארישען באהנען	—	20
קרעדיט צו 5 אונגארישע פרעצענט	—	18
דער אונגארישען הייפאטהעקען באנק צו	—	40
פאלסי לאזע „	—	36
רומעלעפ לאזע „	—	20
פאלם לאזע „	—	19
וואלאכישע לאזע „	—	22
פס.-נרעזאאס לאזע „	—	45

	קר.	פל.
פפאנזוילים לאזע צו 20 גולד.	—	22
פרעמסער לאזע „ 100 „	—	127
דרעסנע „ 50 „	—	64
וואלאשטיין-לאזע „ 20 „	—	28
אונגערישע „ 20 „	—	37
אונגארישע-נרעמיזע-לאזע צו 100 גולד.	114	50
פרינסעראל-לאזע	110	30
וויענערלאזע	—	123

ווערטה-פאפיערע		
אונגארישע נאלדרענטע 6%	120	25
דרעסנע „ צו 4%	89	25
אונגארישע פאפיער-רענטע	87	60
אונגארישע זילבערפאפיערענען	—	100
פרעמסער פאפיערע	—	98
פיזקען-רענטע	—	99
נאל ציינז	—	99
בוקאוינא	—	98
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	—	138
ווייזעקרעוץ-אנלעהען-אנלעהען	97	50
פאפרשיזע הער אונגארישען באהנען		
קרעדיט צו 5 אונגארישע פרעצענט	—	101
דער אונגארישען הייפאטהעקען באנק צו		
5½ פרעצענט	101	75
דער אונגארישען אללגעמיינען באנקען		
קרעדיט-אנשטאלט צו 5½ פרעצענט	98	50
דער אסט-באהן	—	98
„ נאר-אסט-באהן	159	25

Eigenthümer und verantwortlicher Redakteur: M. REIS.

Budapest, 1883. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

דער ייִדישער האַסער. ער האָנטע דאָ: „וואָ וויא מאַן אינען פרײַן אויף דאָ אין־האַטונג דער וואַלפע אין־סוועטעס, וואָ וויא דאָ עניפטער האַס טהיער אי־ב־נ־ו־מ אַן אכנאַטטיש פערערהטען, ווייל עס דאָ ברינט דער שערלינען קראַראַלע פערטלינטע, אינד וואָ וויא דאָ אינדאַנער אינען פאַנגאַל אנבע־טען דער דאָ שלאַנגען פרײַסט, וואָ מיסטען ווי אל־דעס מאַנלינג אנינעדרען, אין דעזעלע גיפטיגע ווינע־ברינט צי פערטלינען.

דערר ווערפער „וואַר אבער אויך אין זינעם אינגען הויז אינד אין זינער אינגען פאַטעלע פאַן זינער ווינע־פערפאַלנגנס־מאַגיע בערהאַפטעט. ער שפּראַך דאָ פאַרטוערנער גנגען דאָ ווינן, וואָ דאַס ער זינגען דעם פאַרטוערטערען ווערערטערעם דעזעולבען גנגנגשטאַנדעם ווינער אינגען פאַטע־ריג אינד אינטעגנג דעסטע גנוואַרדען.

דאַר אויף זינג אי־ערהרינג מאַכטער אמאַרא, ווערלכע פאַן אדרער הלינען מיטטער הערעגע הויז־דיר אינד וטטרלך נגט ערצאַנען וואַרדע, בלעם דאַס פאַרטוערהרנדע שטפּפען דעם פאַטערס גנגנגן דאָ ווינן נגטס אדנג אינדרוהן. דיספּטע וואָ ווי „אַ נג אין גנוערלישאַפט פאַן ווינן בעפינדען, דאַטטע אינגען ווינן נג גנעפּראַכען, אינד וויא ליכט דאַנג־טע וואָ זיך אין ערעם ווינן אינג שראַנגע אין מעג־שנ־גנעטאַלט פאַרטשטרלינן.

אים פאַרגען „פאַשנג וואַרדע אין דרעזעדן אין באַלד צי וואַלטרעטגעם צוגרע פעראַנ־שטאַלטעם. הערגעע ווערפער פרהרטע נון אדרע גנג מאַכטער אמאַרא צום ערסטגנאַלע אויף זינער באַלד. „דאַס גנגע הרשע מערכנן פאַנד באַלד אינגען טעגנעער, דער פרהסט מט אדר נעפאַנגט אינד זיך נוד מט אדר אינטערהאַלטען. דאַ קלנג פרהא ווערפער, ווערלכע פאַרטוערנער אין דער ווטע אדרער מאַכטער וואַר, דאַטטע נכטס דאַנגען, דאַס אדרע מאַכטער מטסטעם מט דע־עם אנטטעדנען, אינטעלליגענטען ווינען מאַנג מאַנגע.

פיר ווינג טערכנן, ווערלכע גנם ערסטע־מאַרע אויף אינגם באַרדע, אין אינער נראַסען אפּ־פענטלכנן נעזעלשאַפט פאַן ווינגן רעטען, ערטש־נען: דאַמטע אלדעס וו דומטליש פאַר אינד אויך אמאַרע פהרטהט אינג בעזאַנדערע נגנגנ פיר דע־נען אנטעלליגענטען ווינגן מאַנן, דער מט אדר וו שאַן נעפּראַכען אינד וו וו נגט אינטערהאַלטען.

„ערהרנגנ דער „דאַסט־שטנדע נעזעלטע גנ דער ווינג מאַנן עכעגאַלדס צוגר מטטער אינד מאַכטער אינד דאַס דאַ הערנגען בהרער פיר זך גראַבדעם. ער שטעללטע זך נן דגן דאַמגן אינטער דעם נאַמען אינגאַן דאַדן פאַר.

„מינעטוינגען ערטוערגע מך: דוא זעלבער דאַסט אין מר מטנעפּהל פיר דוא ווּדגן ערוועקט דוא רעדעטעסט דוך זו פאַרטוערהרענד אין דען ווּדגנדאַס הנגען אינד דאַסט אויך מך פאַרטוועד־דער גדטאַמט פערהרטט נעמאַכט, בגן דוא אין מר דוא ענטגנגנגעזעטצטע ווּרקונג הערפאַרגעבראַכט. דען נאַנגען טאַג דאַטטעסט דוא פאַרטוערהרענד מט דגן בעשפּרעכנגען אינד בערהאַנגען אינבער דוא ווּדגן צי טהגן. אין ווייב דאַנן אין זאַלבע זאַכגן נאַר נכטס זו פערנאַרדט זדן, „וואָ אין מאַנן: „וואַס קומטערן דוך דוא ווּדגן? „וואַס דאַבגן וו דוך צו ווּרדע נעטראַן? — „אַ, זעדגע מר נגט זו דורכבאַך־דענד אין: דוא ווּדגן נגד אויך מענטשגן. אויבר פער־בדעכגן אויט דוא קלוגהדט, דאַס זוא קוגע זאַלבע נאַרדגן נגד, אלס אויבר.“ אַנטע דוא פרוא.

„אַ, אַפּאַ! (אַנטע אמאַרא) מאַמאַ דאַט דעכט: דוא בגט דראַן שוגד, דאַס אויך מך אין דגן נטכגן אינגאַן פערלעבטע. דוא דאַסט מר דוא ווּדגן אומטער זו פּרכטבאַר טרעקלך אינד אב־שרוד נעטראַלדגט, דאַס אר אין ערדגס ווּדגן אינג טראַנגע צי ווּדגן נלוגבטע — אינד ווּדגן: אלס אויך דגן אינגאַן דאַדן צום ערסטגן מאַלע נעוג־דגן אינד נעשפּראַכגן — אַ, אַפּאַ! „וואַס פיר אין דעכפאַלדגס הגדגן דאַס דעזער נטט ווינגן; וו עד מך אויך נעסטדרן הערצטע אינד קוסטע; ניין, אַפּאַ! זו מאַכגן עס דוא שראַנגגן נגכט!“

„דאַס דאַס נאַך נעפעלדט: (ווּדגן דער אלטע וווטגענד) אויך ערטוערטע אויך אלער מר, ווּדגן אויך נאַך אין ווּדגן דאַאַן שפּרעכגן.“

„פאַרוויס דאַסט דוא דוגע פּסטאַלע (אַנטע פּרוא ווּדגן) אינד דאַנן אויט דוא נעשוכטע נאַך נכט זו אַ, אינדגע אמאַרא דאַנן אויך דעם ווּדגן דער „ווּדגן־נעדן הערדגן דאַדן דאַסטן אין אַנדגע אלדעס אין דגן הערטגנדגן אינד אַנדגע אלדעס אין דגן הערטגנדגן אינד אַנדגע אלדעס אין דגן הערטגנדגן אינד

הונדערט ווייזוגן, דא אלט אונד קראנק, זיך נישט עריינרעגן קאנגען. אבער איך דא ארבייטס-פערטיגן מענער פערדיענען ניכט מעהר אלס 43 קר. טעגליך, דיזער בעטראג דייבט קיים איס, דאמיט דער ארבייטער דיזער פאמיליע איר גיר טראגענדיגע בראט ביעטען קאנגען. פיעלע פאמיליען זונד איס מאנגעל אן נאהרונג ערקראנקטן, אונד מיסען דיע-זעלבען, ווען נישט באלד הילפע קאמעט, ערשטענגס-לאו אונטערגעהן. אנדערע פאמיליען האבען אהר בעסטצייג אונד אהרע קליידער פערקייפט, איס נישט הונגערס צו שטערבען. זיא שלאפען אין נאסען, מיט פערפאלטען שטראה געדעקטען הייזען, אונד זיא איזט עס קיין וואונדער, דאס דיא אינגעזיאנדער-טען טשאנגיס דיא אינגאריש נאציאן נישט פער-מערקען, אונדערן אללע אלסבאלד איינגעשטאנדען זיין דיינפלטען. זיא אינסט דיא יודען אין דער ווייסטע, זא ריפען איזר עטצט דיא טשאנגיס: „איך דענן מאנגעל אן גאבערן אין דער בוראיזא. דאס מאן איגנס הערערע גאפיהרט, דאמיט ווייר דיזע הונגערס שטערבען?“ דאס מאגן נישט זיא בלייבען!“ דיא פערזאמלונג בעשלאס נון, אן דען דייבסטאל איגע פעטיציאן צו ריכטען, דאס דען טשאנגיס אנ-דערע יודענפלטצע אנגעזיעהען ווערדען מאגען, דא זיא אים טראגטאלער קאמיטאט זיך איגמאלוך ערהאלטען קאנגען. מיטטלערוויילע יודיש דער יודענ-גאסיפאן ערמעכטיגט, דען אדטען פערדיענגע-טען טשאנגיס אים דער קאמיטאט-קאסס איס-דייבנדיג אינטערשטטצונגען אנגעריכטען צו דאס-מען; (דען ארמען טשאנגיס ערגיבט עס פאסט זא, זיא דען רוסיש-יודישען אריסיאנדערען אן אמע-ריקא אונד אן פאלעסטינא. עס איזט עבען נישט לייכט, זיך איגע גיג הייאמאט אונד איגע גיג עק-מיסטענען צו גרינדען.)

(צוים טיראגע אבער-בראכט דעם „פעס-מער לאנד“ מעלדעט: זיא מאן איך דאס בע-שטיממטעסטע פערזיכערט, ווייר ביא דער שרוס-פערפאנדונג דעם עסאדער פראגעסטס פאר דעם גרעזיהאוער גערישטפאל איר דער קאנגליכע אבער-שטאאטס-אנזיאלט אלדערבאנדער דאומא פערזאנלוך צוגעגען זיין. (דיזע גענעראל דעם קאנגלבען אבער-שטאאטס-אנזיאלטעס ווייר נון פיעלע פאן דרעסס-פערדרעהונגען אבראלטען, עס מיס אין דיזעם פראגעססע דאפר גזואגט ווער-דען, דאס מאן ביא דער שרוס-פערפאנדונג מיט מעהר וואהרהייט-ריכטיג איר גערעכנעט פאר-געהט, אלס מאן ביא דער פאראנטווארטונג פאר-גענאנגען.) — איגע דעפעשע איס גיראדיזא פאס 17-טען דיזעם מעלדעט: אונטער דען אכטען שטרעק, „וועלכע איך דען טיסא-עפראיער פראגעם זאגענגטען „אספערג-בריקע“, אלס אין ארבייטע-פראטצלך פאן דער בריקע אין דיא דאנגי שפראנג. דער פיסט פיהר נישט ווייטער, אנדערן וואהרעטע לענגער אלס איגע פיערטעל-שטונדע, בין עס איי-נער וואסמאנגע גלונגען וואר, דען ארבייטער איס דען וועלדען דעם שטראמעס צו צעהען!

* (ד ר. נ א ט ט י ן ז ל.) אין אינגארן שטעהט איך דייטע נאך דאס אנדענקען דעם בערהמטען „מחבר של הספר הזה בסך נבחר“ עדעם בן תורה אין ערגינגערונג. עס גיבט קיים איגען „בחור“, דער דיא גלעלערטען „מגיות“ נישט עבען איס דיע. זעם ספר „ידיעה אלה העטטע, אין וועלבעם דיא פערשיעדענען ראשונים זא שאן אונד זא צוזאמענגעשטעללט זונד. דער מחבר דעם בסך נבחר וואר ראבבינער צו הארדעם (מאלאעי האמטאט) איס פאלגטע אין זאן אין איס דעם ראב-בינאטס-שטחדלי, אונד נגעגעזעטיגט נוממט דעסען ענקעל דען ראבבינאטס-וטען אין הארדעם אין. דער יגגעדע בריעוער דעם גגעגעזעטיגען הארדעסער ראבבינערס, גגעמיינט דר. נאטטין, וואר שולער דעם הירזעסהמעריטען סעמינארס, וואריזיט ער אים ראבבינער דער אדטהאראסען גגעמיינדע צו הארדם. (ווישטאנד) בעריפען וואר. פאר מערדיג-דען (אבען דעם עס: דר. נאטטין זיא פראטצלך פערשטאנדען, גגעמאנד וואסט זיך נאטרלך דיג. זעם פערשטיגדען דעם ווערד בעלעבטען ראבבינערס צו דייטען. — זיא אינס נון מטגעטהיילט ווערד וואהרד דעסען דייבע אין אינגעם הארטגען פלוסס אינגעפגדען מאן פערמוטהגע, האס דער עדהוור-דיגע מאגן האס אפפער אינער אנט-בעמטען-באגרע גגייאהדען, אנדערע גגלייבען, האס הרם המנ ח זצ ל אן מגראנאליע (מרה שחורה) גגרישטען, אונד גגלאנגען הארער בעגגלדן דער מגראנאליזאבע צו נאגען אנדערען שרוסען, אנ-מערקען איזט דער פאלל אין האסט בעהגדיגנד-ווערטער. דער הומגגאנגגע, דער איגע פייזע אונד מערדיגע קונדער הגטעדהיגע, דייפטע אנ-גגפעדר 35 יאהדע אלט גגעזיגגן זיך, תנצב“ה!

אנט-פעמיטיסמיס אונד ליעבע.

אין דער „אללגמייטען צייטונג“ לעזען ווייר פאלגענדע גגשיכטע, „עלבע ווייר פיטטשיהליגגע-ווערטע אין אינגדעם בראטטע הארטען.

אין דייבער בריסטרידער הייל-בעגטשגער אין דרעזדען, נאמענס קארל ווערפעל, וואר אין איפ-נער אנט-בעמטע. ער האט זיך איר אם פארעדרי-גען דרעזדגער אנט-בעמטען-קאנגרעסס בעטייל-דיגט אונד שפאר [איפרי, פיר דיא איס-אטטען זאגענגאנגטען „אספערג-בריקע“, אלס אין ארבייטע-פראטצלך פאן דער בריקע אין דיא דאנגי שפראנג. דער פיסט פיהר נישט ווייטער, אנדערן וואהרעטע לענגער אלס איגע פיערטעל-שטונדע, בין עס איי-נער וואסמאנגע גגלונגען וואר, דען ארבייטער איס דען וועלדען דעם שטראמעס צו צעהען!

* (ד ר. נ א ט ט י ן ז ל.) אין אינגארן שטעהט איך דייטע נאך דאס אנדענקען דעם בערהמטען „מחבר של הספר הזה בסך נבחר“ עדעם בן תורה אין ערגינגערונג. עס גיבט קיים איגען „בחור“, דער דיא גגלעלערטען „מגיות“ נישט עבען איס דיע. זעם ספר „ידיעה אלה העטטע, אין וועלבעם דיא פערשיעדענען ראשונים זא שאן אונד זא צוזאמענגעשטעללט זונד. דער מחבר דעם בסך נבחר וואר ראבבינער צו הארדעם (מאלאעי האמטאט) איס פאלגטע אין זאן אין איס דעם ראב-בינאטס-שטחדלי, אונד נגעגעזעטיגט נוממט דעסען ענקעל דען ראבבינאטס-וטען אין הארדעם אין. דער יגגעדע בריעוער דעם גגעגעזעטיגען הארדעסער ראבבינערס, גגעמיינט דר. נאטטין, וואר שולער דעם הירזעסהמעריטען סעמינארס, וואריזיט ער אים ראבבינער דער אדטהאראסען גגעמיינדע צו הארדם. (ווישטאנד) בעריפען וואר. פאר מערדיג-דען (אבען דעם עס: דר. נאטטין זיא פראטצלך פערשטאנדען, גגעמאנד וואסט זיך נאטרלך דיג. זעם פערשטיגדען דעם ווערד בעלעבטען ראבבינערס צו דייטען. — זיא אינס נון מטגעטהיילט ווערד וואהרד דעסען דייבע אין אינגעם הארטגען פלוסס אינגעפגדען מאן פערמוטהגע, האס דער עדהוור-דיגע מאגן האס אפפער אינער אנט-בעמטען-באגרע גגייאהדען, אנדערע גגלייבען, האס הרם המנ ח זצ ל אן מגראנאליע (מרה שחורה) גגרישטען, אונד גגלאנגען הארער בעגגלדן דער מגראנאליזאבע צו נאגען אנדערען שרוסען, אנ-מערקען איזט דער פאלל אין האסט בעהגדיגנד-ווערטער. דער הומגגאנגגע, דער איגע פייזע אונד מערדיגע קונדער הגטעדהיגע, דייפטע אנ-גגפעדר 35 יאהדע אלט גגעזיגגן זיך, תנצב“ה!

פאלליעטאן.

ריקקעדר דער יודען נאך ענגלאנד.

(57-טע פאר־טסצונג.)

„עס דערע שרייבע, (אנטע אלעקסס ווייטער) ווענן עס דעם יאהרע איינעם יאהרען פאטעדע, דער איינען זא ווייאיגן טאר ערלוסט, גלייכסאם ווייזע, זא אייסשיעדע צו זיין, נאכדעם ער נאך דערלבער נור אלס אינער פלוכט דעזערטירט.“

„האס ווייב אדער איינגעלבע דיא נאריזיטיס מיס ער-לוב דאך הערוסקאמסען! (שרייע ענטע דער אלטע רוס-טער צארינע) זיא קאנגטס דיא דייגעס פאלטיג גגעדעדע, דאס איגער דען קאנג פערבייטעט איס, נאר נאכשפיר-גען; דייגעס באנג גגעדעדע האבען נור דיא שוידען, דיא פיגדע דעס קאנגס, פערבייטעט.“

„בעדיגגען זיא זיך, מיט דער: (יאנגע קאדל) ווי-מסען אין אינגערעם איגער פיגדען נישט נאך מעהר צור לאסט לעגגען, אלס דיא אינגדען פערדיגגען. אין דייגעס באנג גגעדעדע לייגגט איר שייאם יאהרדיגס ווער-דען דיא נור נאכדעם ווערד צארינע גגלייבען דיא מיט. דאס גגעגעגגע אונגעגער פיגדען דען קאנג אונד אלס דיא אינגדען אין דען נאכדעם אין דען נאפפע-שטאנד — אין פאנגגייב נישט עס דייגע דאנגדעלייג דאנגע, דיא זיך נישט גלייך פיהלטע, מיט דעם קאנגע אין לייב. בעס-פערדעלטעס צו דאנגען. יאהרס אדער דאס אין דעס פערדאמטמען, מיטגעדאפפען, פיריזאנישען גגעגלאנד נישט זא דען? — פיריזיך ווערדע איך מיר אין דייגעס פאלגע איך מיס אירדעס בגיזדער אלבערע פערפיגדען, יאם מיר גגעפערליך ווערדען קאנגטע אונד דאך גגלייך איך עס ווא. גגען: מיגע ערגיגגער ווערדען מיך אינגלאנגען, אינ-דאס דיא זיך אינטער דען פיגלען דאנגען פערגעס, אינ-מאל ערגאמטט!“

דער קאנג גגעדיגטע זיך נישט, דאס גגעפערגע נאך ווייטער אפרטפפערדען. אינגעם פי פיגגטמען, דאס ער זיך גגעדרען אין דער הוטטע דער ערגע פערפיגגען קאנג. מיט ער גגעפערגטע זיך — אבער דיא שאנג אלעקסס אלגגע אירס נישט אים דעס דאדפע אנד-דאפלי, ווארען מארגען שארף דאמאלס בעקאנגט. לך גגעבראכט ווארדע, דאס שרייבען לוטטע: „הערען באר, אינטערזוכונגס-ריכטער אין טיפא-עסלאר! שארף מארגען, דען ווייר מיט אינס נאך נאדפאלי גגעבראכט, אים אירן דורך אינגען פאנדי-רען נאך נערדוהאוא פיהרען צו לאסגען. האט זיך אינס פיייללי פאר-גגעשטעללט אונד אינס אים פאר-נאדמע אינגעס נישן פערבראכטס ערזוכט, דא ער זיך דיא אבע א יב ע ר ל ע ג ט אונד נוט-מעדר בלאס דיא ו ו א ה ר ה ו ו ט אינגעשטע. דען ווארלע: דא ער ערדר ווייטטיג פיגדטע בע-ווייגטע אונד עס נאטהיג ערשיגגט. דאס מאן אירן מארגען אין טיפא-עסלאר מערערען פערזאנען גגעגגאבגערשטעללט — ווארלען זיא זיך דאך דערר-אגגס אין. אירס אונד אים צו פערבראכטס ערגיבט אירן מאך נאך טיפא-עסלאר אדער נאר נירגעדווא בריגגען ווארלען; איך ערזוכטע אין ערגעס פאדרע אלאנגדיר אנטוארט. נאדפאלי, 12-טען מאי 1892. אים 11 אהר נאכטס. — זיא ווייס דאס שרייבען אן באר, אים ווערלבעם צו גגרזוכען, דאס מארגען שארף ערסט מאגן צו פערפאנגרבען אינזאגען זיך פער-אנאכטס גגעפערגטע, אלס ער פאס אנדערער פגגגע-אונד דעם פאנדרען אין שפעטער נאכטסטונדע דערגע בגאר-בטעט ווארדע. דאס ווארגע ווארען דעם נאכטס ווארד דיא פאדטער, דיא ווגגען דען אהרגערן בראדען קאבען אנגעגגדעט ווארדע, אים אירן צו אדרערדיא אינזאגען צו נאכדגגען, דיא אירס פגגגעגר אונד דער פאנדיר אין דען גגעגגדע.

* (פ ר ס ט נ ר ק ר ל ר ס פ אן מ א נ-ט ע ג ן ג ר א.) דער איך דער דייגע צוי ווארע-ריאגגגג נאך מאכדר זיך בעפגדגדע, ווייט זיס אר. גגען מאגגן אן ווגגן, זיא ער אן דער ראדגגדגגן האפבדר, אבשטגגגג-בדיארטער נאדם. מאגגגג צטגגגגן אגגגדן זיך דארבגגר, דאס מאן דגגגגדע פרסטען אגגגגגן ווגגדען מגגר-פאדדגגדע זיא פגגדר עגגדגגדע; דגן מאגן ארדגגדע מאן אגגפאר אן אגגגגן האטגגר ווארגגדגגן דגגגגן, דא דא מאגגגגר-גגגגדגגדע זיך אגגגגדגגדע אגגגגגגר פגגגגדגגדע גגגגגגגן: — גגן אגגגג גגגגגר עגגגגגגגגן מאן דגגגגגגדע פרסטען גגגגגגן נישט זיא פגגדר עגגגגגגגג